

Organizacja rachunkowości przedsiębiorcy

Mariola Kuczkowska Deberna
materiał programowy do przedmiotu
Rachunkowość finansowa
2015 rok

Rachunkowość jest systemem ciągłego obserwowania w czasie, mierzenia, rejestrowania i prezentowania danych o charakterze ogólnym i szczegółowym, o działalności jednostki oraz jej sytuacji majątkowo – finansowej

Sposób prowadzenia rachunkowości wiąże się ściśle z przyjętą przez podmiot formą opodatkowania

**Podatnik,
prowadzący działalność gospodarczą,
ma do wyboru kilka form opodatkowania
uzyskanego z niej dochodu.**

Dla osób fizycznych prowadzących niewielką działalność gospodarczą przepisy prawa określają następujące formy opodatkowania

- na zasadach ogólnych
- podatek liniowy 19%
- w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych
- w formie karty podatkowej

WYBÓR FORMY OPODATKOWANIA

A. Opodatkowanie na **ogólnych zasadach**

<i>Podstawa obliczenia podatku (w zł)</i>		<i>Podatek wynosi</i>
<i>Ponad</i>	<i>Do</i>	
	85 528 zł	18% minus kwota zmniejszająca podatek 556 zł 02 gr
85 528 zł		14 839 zł 02 gr + 32% nadwyżki ponad 85 528 zł

Kwota zmniejszająca podatek

Miesięczna **46 zł 33 gr**

Roczna **556 zł 02 gr**

Roczny dochód niepowodujący obowiązku zapłaty podatku 3 091 zł

Podstawa prawna: ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.).

B. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych – przychody z prowadzonej działalności za rok poprzedni nie przekroczą **150 000 EURO**, (według stawek: 3 %, 5,5 %, 8,5 %, 17 % lub 20 % – w zależności od przedmiotu działalności); (niektóre rodzaje działalności gospodarczej wykluczają możliwość korzystania z opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych)

C. Karta podatkowa – stawki karty podatkowej określone są kwotowo. Ich wysokość uzależniona jest między innymi od:

- rodzaju i zakresu działalności (lista rodzajów działalności jest bardzo obszerna);
- ilości zatrudnionych pracowników;
- ilu mieszkańców liczy miejscowość, w której prowadzona będzie działalność gospodarcza

D. Podatek dochodowy „liniowy” 19 % z prowadzonej działalności gospodarczej – ta forma płacenia podatku dotyczy wszystkich rodzajów działalności prowadzonych przez podatnika;
Podstawą opodatkowania jest dochód, czyli nadwyżka sumy przychodów nad kosztami ich uzyskania.

Podstawy prawne rachunkowości finansowej

Podstawowym aktem prawnym na którym
opiera się rachunkowość finansowa to -

**Ustawa z dnia 29 września 1994 roku
o rachunkowości**

z późniejszymi zmianami.

Celem ustawy jest:

- dostosowanie polskich rozwiązań do obowiązujących w krajach Unii Europejskiej
- dostosowanie rozwiązań do zasad zawartych w międzynarodowych standardach rachunkowości – jeżeli nie są sprzeczne z regułami Unii Europejskiej
- określenie i ujednolicenie zasad rachunkowości dla wszystkich jednostek – bez względu na ich rodzaj
- ustalenie zasad sporządzania jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych wszystkich podmiotów, a także trybu badania tych sprawozdań
- stworzenie wiarygodnych podstaw wymiaru podatku dochodowego
- nadanie rachunkowości rangi ustawowej dla uzasadnienia określenia „polskie prawo bilansowe”

Struktura rzeczowa ustawy określa:

Rozdział 1 – Przepisy ogólne

- kogo dotyczy
- podstawowe terminy i definicje zasady rachunkowości
- obowiązki osób

Rozdział II – Prowadzenie ksiąg rachunkowych

- rodzaje ksiąg
- co obejmują i czemu służą
- dowody księgowe, stanowiące podstawę ewidencji księgowej

Rozdział III – Inwentaryzacja

- zakres rzeczowy
- terminy przeprowadzania
- wykorzystanie wyników inwentaryzacji

Rozdział IV – Wycena aktywów i pasywów oraz ustalenie wyniku finansowego

- sposoby i zasady wyceny
- księgowe ujmowanie wyceny
- tworzenie i rozwiązywanie rezerw
- zasady ustalanie wyniku finansowego

Rozdział V – Sprawozdania finansowe jednostki

- zasady wykazywania składników majątkowych i kapitałowych w bilansie oraz sposób sporządzania rachunku zysków i strat
- treść przedmiotowa informacji dodatkowej
- sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych

Rozdział VI – Sprawozdanie grupy kapitałowej

- zasady konsolidacji sprawozdań finansowych
- zakres informacji dodatkowej sporządzonej do sprawozdania skonsolidowanego

Rozdział VII – Badanie i ogłaszanie sprawozdań finansowych

- cele
- terminy
- zasady

Rozdział VIII – Ochrona danych

- zasady przechowywania dokumentów, danych komputerowych, sprawozdań
- udostępnianie zbiorów informacji lub ich część osobom trzecim

Rozdział IX – Odpowiedzialność karna

- czyny powodujące odpowiedzialność karną
- rodzaje kar.

Zróżnicowanie rodzajów działalności, które pociąga za sobą potrzebę indywidualnych rozwiązań w organizacji i zasadach rachunkowości, powoduje, że ustawa o rachunkowości określa:

- zakres przedmiotowy rachunkowości
- nakłada na kierownika jednostki odpowiedzialność za wykonanie obowiązków w zakresie rachunkowości
- dopuszcza określone ustawą wyjątki i uproszczenia możliwe do wprowadzenia w jednostce, w stosunku do zasad ustawowych.

Art. 2 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 3, do
mających siedzibę lub miejsce sprawowania
zarządu na terytorium Rzeczypospolitej
Polskiej:

1) spółek handlowych (osobowych i kapitałowych, w tym również w organizacji) oraz spółek cywilnych, z zastrzeżeniem pkt 2, a także innych osób prawnych, z wyjątkiem Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego,

2) osób fizycznych, spółek cywilnych osób fizycznych, spółek jawnych osób fizycznych oraz spółek partnerskich, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 1 200 000 euro.

3) jednostek organizacyjnych działających na podstawie Prawa bankowego, przepisów o obrocie papierami wartościowymi, przepisów o funduszach inwestycyjnych, przepisów o działalności ubezpieczeniowej lub przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, bez względu na wielkość przychodów,

4) gmin, powiatów, województw i ich związków,
a także państwowych, gminnych, powiatowych
i wojewódzkich:

a) jednostek budżetowych,

b) gminnych, powiatowych i wojewódzkich zakładów
budżetowych,

d) państwowych funduszy celowych.

5) jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, z wyjątkiem spółek, o których mowa w pkt 1 i 2,

6) osób zagranicznych, oddziałów
i przedstawicielstw przedsiębiorców
zagranicznych, w rozumieniu przepisów
o swobodzie działalności gospodarczej,

7) jednostek niewymienionych w pkt 1-6, jeżeli otrzymują one na realizację zadań zleconych dotacje lub subwencje z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub funduszy celowych - od początku roku obrotowego, w którym dotacje lub subwencje zostały im przyznane.

PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Małe firmy nie mające obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych, dzielimy na:

- zobowiązane do prowadzenia PKPiR
- podlegające ryczałtowi ewidencjonowanemu
- objęte kartą podatkową

Osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie ***mogą stosować zasady rachunkowości*** określone ustawą o rachunkowości (z dnia 29 września 1994 r.) również od początku następnego roku obrotowego, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych **za poprzedni rok obrotowy są wyższe niż równowartość w walucie polskiej 1 200 000 euro**. W tym przypadku osoby te lub wspólnicy przed rozpoczęciem roku obrotowego są obowiązani do zawiadomienia o tym urzędu skarbowego, właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym.

Pozostali podatnicy stosują pełną
księgowość

Zasady rachunkowości

Zasady rachunkowości to reguły,
normy postępowania stosowane
w wykonywaniu prac księgowych,
obliczeniowych i sprawozdawczych.

Zasada podstawy memoriałowej

- nakłada na podmioty gospodarcze obowiązek naliczania do kosztów i dochodów okresów obrachunkowych tych operacji, które w nich wystąpiły, bez względu na to, czy nastąpił wpływ lub wypływ środków wynikających z rozrachunku.

Zasada ciągłości działania

– mówi o przewidywanym kontynuowaniu działalności w przyszłości. W związku z tym w informacjach rachunkowych i sprawozdaniach finansowych przedstawia się również informacje pozwalające na oszacowaniu stanu firmy w następnych okresach.

Zasada wiernego obrazu rzeczywistości

– zobowiązuje podmioty do uzupełnienia danych pochodzących z ksiąg rachunkowych o takie informacje pozaksięgowe, które pozwolą na wierne przedstawienie stanu faktycznego. Znajduje to wyraz między innymi w zakresie wyceny, rachunku ryzyka, rezerw i zabezpieczeń.

Zasada ostrożności

- dotyczy pomiaru zysku zrealizowanego oraz bieżącej wyceny majątku i kapitału. Zasada ta jest dobrze odzwierciedlona przez określenie: „lepszy zysk mniejszy niż przesadzony”

Zasada periodyzacji

- mówi o konieczności lokalizacji działań gospodarczych w określonych odcinkach czasu, ograniczonych punktami zwanymi momentami bilansowymi.

Zasada podmiotowości

– wyraża się w majątkowym i kapitałowym wyodrębnieniu jednostek gospodarczych, jest odzwierciedlona obowiązkiem konsolidacji sprawozdań finansowych podmiotów połączonych związkami kapitałowymi.

Rachunkowość jest systemem identyfikacji umiejscowionej w czasie, pomiaru oraz przetwarzania wszelkich informacji finansowych, stanowiącej podstawę efektywnego zarządzania przedsiębiorstwem.

Rachunkowość obejmuje:

- opis przyjętych zasad rachunkowości
- prowadzenie ksiąg rachunkowych przewidzianych obowiązującymi przepisami i przyjętymi zasadami rachunkowości
- okresowe ustalanie lub sprawdzanie w drodze inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów
- wycenę aktywów i pasywów oraz ustalenie wyniku finansowego
- sporządzanie sprawozdań finansowych i innych, których dane wynikają z ksiąg rachunkowych
- gromadzenie i przechowywanie dokumentacji przewidzianej ustawą
- poddanie badaniu i ogłaszanie sprawozdań finansowych w przypadkach przewidzianych ustawą.

Rachunkowość, prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami, pełni następujące funkcje:

- atestacyjną
- informacyjną
- kontrolną

-
- **atestacyjna**, wyraża się zgodnością z obowiązującymi przepisami i zasadami

- **informacyjna**, celem jej jest dostarczanie właścicielom i kierownictwu firmy informacji wziętych z różnych urzędów księgowych, by można było podejmować właściwe i prawidłowe decyzje przy ograniczonym ryzyku (funkcja informacyjna o charakterze wewnętrznym), jak również dostarcza informacji różnym odbiorcom zewnętrznym

■ kontrolna

- **czynna**, polega systematycznym obserwowaniu aktywów i pasywów, a także przebiegu procesów gospodarczych w różnych fazach oraz przeciwdziałaniu nieprawidłowości (kontrola wewnętrzna)
- **bierna**, polega na takim zorganizowaniu rachunkowości, aby organy kontroli zewnętrznej mogły mieć wgląd w sposób ustalania, ewidencji i rozliczania (np. podatków), a także wyjaśnień (np. biegłym rewidentom)

Etapy funkcjonowania rachunkowości

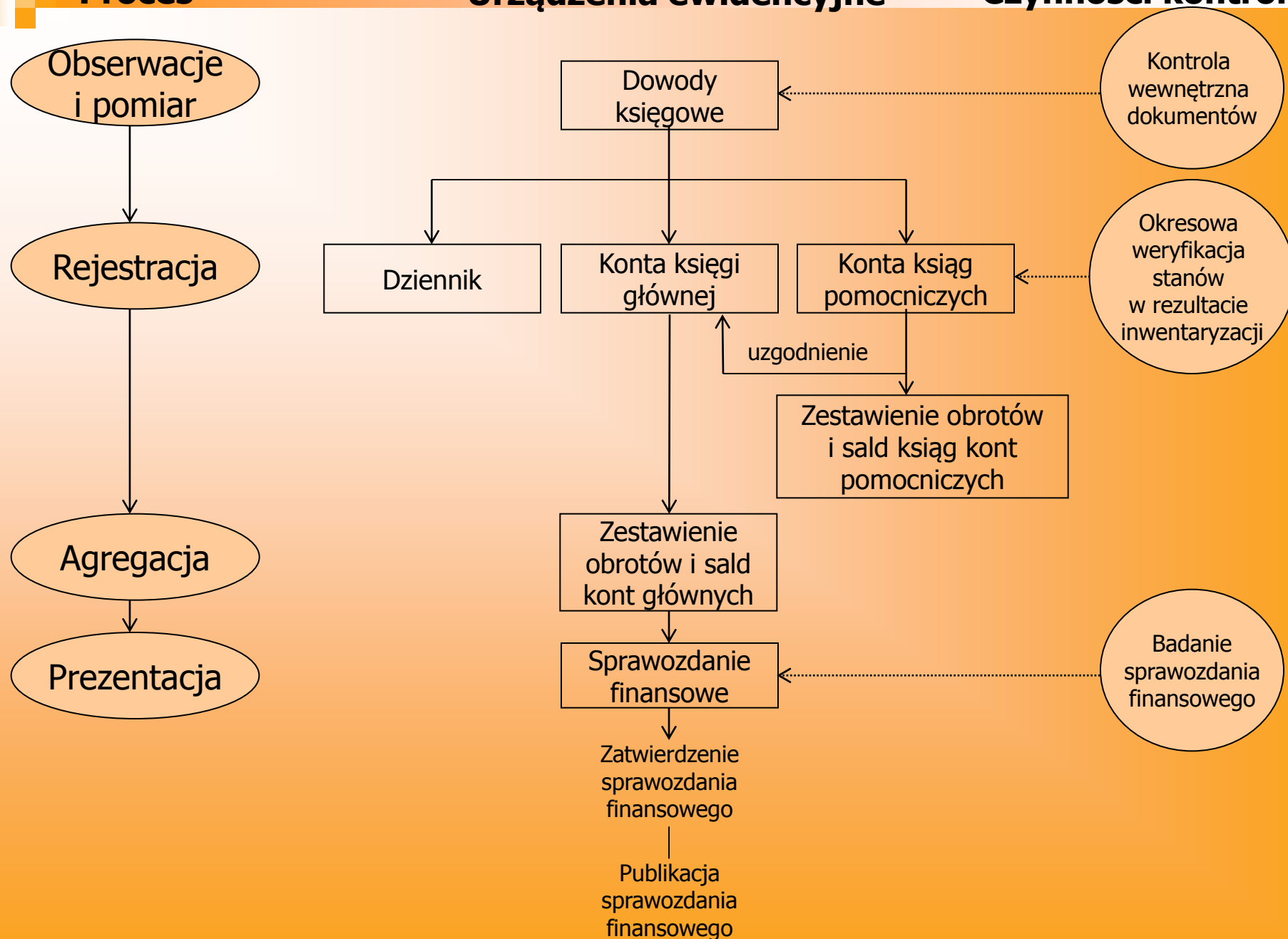
-
- Rachunkowość jest ciągiem następujących po sobie procesów:
 - obserwacji i pomiaru
 - rejestracji
 - agregacji
 - prezentacji

- **obserwacja i pomiar** operacji gospodarczych, czego odzwierciedleniem jest ich opis dokonany w dowodzie księgowym, który to dowód można nazwać końcowym efektem procesu obserwacji i pomiaru, a jednocześnie podstawą procesu rejestracji;

-
- **rejestracja**, w której na podstawie dowodu księgowego dokonuje się zapisu w księgach rachunkowych;

-
- **agregacja**, która polega na tym, że co pewien czas (najczęściej na koniec miesiąca) zestawia się operacje gospodarcze zaksięgowane na kontach głównych i pomocniczych w celu sprawdzenia prawidłowości ewidencji;

-
- **prezentacja**, jako końcowy etap przetwarzania danych w ramach systemu rachunkowości; efektem tego procesu jest sporządzenie podstawowych sprawozdań finansowych, tj. bilansu, rachunku zysków i strat, informacji dodatkowej, zestawienia zmian w kapitale własnym oraz sprawozdania z przepływu środków pieniężnych

Zapamiętaj !

- Rachunkowość jest dobrze zorganizowana, gdy są przestrzegane ustalone zasady postępowania.
- Zasady te honorują wszystkie kraje uczestniczące w międzynarodowych stosunkach gospodarczych.